UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XXIII. Synodi apud Carisiacum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

Visual Library

TITVLVS XXII.

Ad eoſdem, per Hincmarum & alios.

ISTVM MISSATICVM TRANSMISIT REX PER Hincmarum & Yrminfridum Epiſcopos, & per Adalardum Abbatem, & Rodulfum, & Richuinum, & Berengarium.

Mandat vobis ſenior noſter ſalutes. & mandat vobis quia pro Dei amore & pro veſtræ quondam fidelitatis ſervitio ſibi impenſo omnes vos vult ſalvos eſſe, & ſine aliqua occaſione omnes vos ad Dei ſervitium & ad ſuam fidelitatem adtrahere cupit. Et ut omnibus manifeſtum fiat quia ſic omnes vos vult ſalvare ſicut ſuos fideles, & nulla occaſione intermiſſa aliquem ex vobis perdere vult, & ut etiam contra pares veſtros abſque læſione ſalvi eſſe poſſitis, ſicut debetis & Chriſtianos oportet, talem cauſam qualem vos eum poſtulaſtis libentiſſimè vobis concedit ſecundùm conſilium ſuorum fidelium uſque ad condictum placitum quod eſt V. Idus Octob. Carnutum. Ita tamen ut vos ſecuritatem talem ei faciatis ut uſque ad illud placitum in pace maneatis, & nullam dehonorationem in aliqua cauſa erga eum aut erga ſuos fideles faciatis, quam rationabiliter & poſſibiliter vitare & cavere poteſtis. neque impedimentum ſuis fidelibus faciatis, nec imprædationem, nec aliquam inquietudinem. Et concedit vobis ut omnes in honoribus & in alodis veſtris interim conſiſtatis, exceptis his quorum honores ſenior noſter donatos habet. Et ſi aliqui ſunt ex vobis qui honores non habent, ſi volunt in ſuis alodibus conſiſtere aut cum aliis eorum paribus vel amicis, faciant. Et etiam ſi voluerint cum ſeniore noſtro manere, ita tamen ut cum pace vivant, & ipſi & ſui, etiam hoc clementer concedit. ea videlicet ratione ut vos ſecurum de vobis illum faciatis, & ut nullum ſuum fidelem aliquo modo de ſua fidelitate ſubtrahatis neque ſollicitetis. Et ſi aliquis ex vobis fuerit qui hanc pacem iſto modo ſervare noluerit, à veſtro conſortio omnes eum unanimiter expellatis, ſi emendare noluerit quod neglegenter feciſſe manifeſtum fuerit.

TITVLVS XXIII.

Synodi Cariſiacæ.

CAPITVLA QVÆ KAROLVS FECIT APVD Cariſiacum palatium.

Cap. I.

In nomine ſanctæ & individuæ Trinitatis. Karolus gratia Dei Rex illi Epiſcopo & dilectis ac fidelibus Miſſis illis Comitibúſque noſtris ſalutem. Notum ſit fidelitati veſtræ quia XVI. Kal. Mart. ſecundùm ſacram auctoritatem ſynodum venerabilium Epiſcoporum ac conventum fidelium noſtrorum apud Cariſiacum fecimus convenire. Cum quibus inter cetera eccleſiaſticæ utilitatis ac regni neceſſitatis negotia conſideravimus qualiter rapinæ & depopulationes, quæ partim occaſione ſuperinrventium paganorum, partim mobilitate quorundam fidelium noſtrorum in regno noſtro, per eos etiam qui Eccleſiam Dei defendere & tueri & regni ſoliditatem ac quietem debuerant providere, graſſantur, aliquo modo annuente Domino ſedari valeant & amoveri.

I I.

Quorum conſultu decrevimus ut quia peccata, quæ in ſuo initio ut ſunt magni ponderis æſtimantur, pernicioſo proceſſu, ipſo etiam exitiabili uſu pravis mentibus leviantur, & quaſi inſenſibiles reddunt, ac ſi quando reſipiſcere moliuntur, eas ſæpius obligant, ut ſi ſurgere velint non poſſint, antequam cenſura eccleſiaſtica & legales ſententiæ hujuſmodi prædatores terribiliter & damnabiliter feriant, Epiſcopi quique in ſuis parrochiis, & Miſſi in illorum miſſaticis, Comitéſque in eorum comitatibus, pariter placita teneant; quò omnes reipublicæ miniſtri, & vaſſi dominici, omnéſque quicunque vel quorumcunque homines in eiſdem parrochiis vel comitatibus commanent, ſine ulla perſonarum exceptione vel excuſatione aut dilatione conveniant.

I I I.

Regino lib, 2. c. 278. Et Epiſcopus illius parrochiæ breviter adnotatas ſententias de hujuſmodi cauſa, evangelicæ videlicet & apoſtolicæ atque propheticæ auctoritatis, necnon & decreta apoſtolica atque canonica omnibus relegat, & aperto ſermone cunctis quale quantúmque peccatum ſit, & qualem quantámque pœnitentiam & quàm immanem ſeveriſſimámque vindictam expoſcat, cum aliis debitis & neceſſariis atque utilibus prædicationibus innoteſcere curet.

I V.

Regino ibid. Miſſi quoque legales ſententias, ſicut eas cognitas habent, adnotent, & prædeceſſorum noſtrorum Regum atque Imperatorum noſtráque capitula de hac cauſa in unum collecta omnibus nota faciant. Et Epiſcopi Dei & epiſcopali auctoritate tales deprædationes omnibus interdicant. Et Miſſi ac Comites noſtri cunctis ex noſtro regio banno prohibere firmiter ſtudeant ut cognoſcant omnes quia ſi abhinc in ante in noſtro regno talia facere aliquis præſumpſerit, ſecundùm divinas ſententias epiſcopalem excipiet ſententiam, & ſecundùm leges ac capitula regia emendare cogetur, & ſecundùm judicium fidelium noſtrorum condignam vindictam ſuſcipiet.

V.

Et ſi talis perſona fuerit ut Epiſcopi vel Miſſi noſtri ac Comites in illorum miniſteriis quod pravum actum fuerit potuerint emendare, ſecundùm præfixum modum illud emendare ſtudeant, aut per fidejuſſores ad noſtram præſentiam venire faciant.

V I.

Si autem aliquis quiſcunque inobediens extiterit, cum ſumma feſtinatione nobis notum facere curent, ut quantociùs ad noſtram præſentiam illum venire jubeamus, & dignam ultionem ſecundùm judicium fidelium noſtrorum ſuſtineat.

V I I.

Et ſi, quod abſit, talis emerſerit qui Dei Regino lib. 2. c. 279. timorem poſtponat, & eccleſiaſticam auctoritatem contemnat, & regiam poteſtatem refugiat, ſciat quiſcunque ille fuerit quia & ſecundùm canonicam auctoritatem ab omnium Chriſtianorum cœtu & à ſanctæ Eccleſiæ conſortio & in cœlo & in terra alienus efficietur, & regali poteſtate atque omnium regni fidelium unanimitate ſicut Dei & Eccleſiæ inimicus & regni devaſtator perſequetur uſque dum à regno exterminetur.

V I I I.

Et ſi aliquis Comes fuerit qui hoc in ſuo comitatu fecerit, aut ibi talia increſcere permiſerit ut aut ipſe illa non emendet aut nobis nota non fecerit, ut noſtra auctoritas talia corrigat, ſciat quia talem ſententiam inde ſuſtinebit ſicut tempore anteceſſorum noſtrorum conſuetudo fuit.

I X.

Et ſi aliqui iterantes deprædationes & rapinas per regnum noſtrum fecerint, & Epiſcopi ac Miſſi vel Comites hoc emendare non potuerint, quàm citiùs poſſunt nobis notum facere curent, ut jubeamus ipſos deprædatores per eandem viam cum Miſſo noſtro redire, & illa omnia quæ malè egerant legaliter emendare, & talem harmiſcaram, ſicut nobis viſum fuerit, aut judicium, ſicut cum fidelibus noſtris conſideraverimus, ſuſtinere.

X.

Si autem dilecti fratris noſtri aut nepotum noſtrorum homines fuerint qui talia egerint, & hoc nobis innoteſcant, ut illis notum faciamus, & illi ſuos homines, ſicut illis meliùs viſum fuerit, de talibus caſtigare procurent, ſicut & nos noſtros homines caſtigare volumus, ſi in illorum regnis indecentia & aliqua noxia, quod abſit, facere præſumpſerint.

COLLECTIO DE RAPTORIBVS.

Pa.3.c.21. SANCTVS Gregorius in libro paſtorali dicit. Ammonendi ſunt qui aliena rapere contendunt ut ſollicitè audiant quid veniens in judicio Matth. 26. Dominus dicat: *Eſurivi enim, & non dediſtis mihi manducare.* & cetera. quibus dicit: *Diſcedite à me maledicti in ignem æternum qui paratus eſt diabolo & angelis ejus.* Hinc ergo colligendum eſt quanta damnatione plectendi ſunt qui aliena rapiunt, ſi tanta animadverſione feriuntur qui ſua indiſcretè tenuerunt. Perpendant quo eos obliget reatu res rapta, ſi tali ſubicit pœnæ non tradita. Perpendant quid meretur injuſtitia inlata, ſi tanta percuſſione digna eſt pietas non impenſa. Habac. 2. Audiant raptores: *Væ ei qui multiplicat non ſua uſquequo, & adgravat contra ſe denſum lutum.* Denſum lutum contra ſe adgravare eſt terrena lucra cum pondere peccati cumulare. Audiant quid Chriſtus dicat: *Quid prodeſt homi-* Matth. 16. *ni ſi totum mundum lucretur, animæ verò ſuæ detrimentum fiat?* id eſt, quid prodeſt homini ſi totum quod extra ſe eſt congregat, ſed hoc ſolum quod ipſe eſt damnat? Audiant quòd illa quæ rapiunt in hoc ſeculo deficient, aut in ſeculo dimittent; ſed ſecum ad judicium cauſas rapinæ, id eſt, damnationem ſecum ferent. Et alibi ſcriptum eſt. Audiant quid Propheta Eſaias dicit: Eſai. 3. *Rapina pauperis in domo veſtra, & cauſa vi-* Eccl. 35. *duæ non ingreditur ad eos.* &: *Lacryma viduæ uſque ad maxillam deſcendit, & Dominus non delectabitur in illis.* Audiant quia in cujus domo rapina eſt, ſive in domo corporis, ſive in domo manſionis, non habitat in illa domo Spiritus ſanctus, ſed ſpiritus malignus; & ſi accedit ad communionem corporis & ſanguinis Chriſti ante dignam ſatisfactionem, non mundatur per illam communionem à peccato, ſed pleniùs ſicut Iudas, quando in cœna plenus rapina & iniquitate communicare præſumpſit de manu Chriſti, poſſidetur à diabolo. unde & ſuſpenſus crepuit medius. Et ad quem cauſa viduæ non ingreditur, nec ipſe, ſi dignè non ſatisfecerit, in cœleſtem Eccleſiam intrare valebit. Audiant rapaces & prædatores Eſai. 33. quid iterum Propheta dicat: *Qui prædaris, nonne & ipſe prædaberis?* Videlicet quia ille qui prædatur res pauperum & Eccleſiarum ac ſervorum Dei, prædatur à diabolo, & præda illius fit. Audiant quid ſanctus Paulus Apoſtolus dicat, per quem locutus eſt Chriſtus, & qui raptus fuit uſque ad tertium cœlum, & qui raptus fuit in paradiſum, & audivit talia ſecreta verba quæ non 1. Cor. 6. licebat homini loqui. Ait namque quia neque rapaces, neque homicidæ, neque adulteri regnum Regino lib. 2. c. 280. Dei poſſidebunt. Vnde intendat quale quantúmque peccatum eſt rapina, quam cum adulterio & homicidio ſanctus comparavit Apoſtolus. Item Ibid. 5. ipſe dicat: *Si quis fornicator, aut adulter, aut rapax, aut homicida eſt, cum hujuſmodi nec cibum ſumere* Chriſti diſcipulo, id eſt, Chriſtiano, licet ante ſatisfactionem, id eſt, correctionem ac emendationem & dignam pœnitentiam. Audiant quia ſanctus Iohannes Apoſtolus electus & dilectus Chriſti, qui in cœna ſuper pectus ejus recubuit, talem hominem ſalutare vetat dicens: 2. Ioan 10. *Nec ave ei dixeris, neque in domum receperis.*

Audiant quid in Toletano Concilio ſancti Epiſcopi, qui in cœlo cum Deo regnant, & in terris miraculis coruſcant, de totius mundi partibus congregati decreverunt. *Si quis*, inquiunt, *de* Conc. Tolet. 1. c. 11. *potentibus Clericum aut quemlibet pauperem aut religioſum expoliaverit, & mandaverit ad ipſum Epiſcopus ut eum audiat; & ſi contempſerit, invicem mox ſcripta percurrant per omnes provinciæ Epiſcopos, quoſcunque adire potuerit, ut excommunicatus habeatur donec audiat & reddat aliena.* Ecce de pauperum raptoribus. Audiant raptores & prædones rerum eccleſiaſticarum quid ſanctus Anacletus Papa, ab ipſo beato Petro Apoſtolo Preſbyter ordinatus, cum totius mundi ſacerdotibus judicavit. Dicit namque: Epiſt. 1. Regino lib. 2. c. 282. Burchard. lib. 11 c. 18. Gratian. 12. q. 2. c. 6. Qui abſtulit. *Qui abſtulerit aliquid patri vel matri, homicidæ particeps eſt. Pater noſter ſine dubio Deus eſt, qui nos creavit: mater verò noſtra, Eccleſia, quæ nos in baptiſmo ſpiritaliter regeneravit. Ergo qui Chriſti pecunias & Eccleſiæ rapit, aufert, vel fraudatur, homicida eſt, atque homicida ante conſpectum juſti judicis deputabitur. Qui rapit pecuniam proximi ſui, iniquitatem operatur. Qui autem pecuniam vel res Eccleſiæ abſtulerit, ſacrilegium facit, & ut ſacrilegus judicandus eſt.* Item ſanctus Vrbanus Papa & mar- Epiſt. 1. Regino lib. 2. c. 283. tyr: *Res & facultates Eccleſiæ oblationes appellantur, quia Domino offeruntur, & vota ſunt fidelium, ac pretia peccatorum, atque patrimonia pauperum. Si quis illa rapuerit, reus eſt damnationis Ananiæ & Saphiræ, & oportet hujuſmodi tradere Satanæ, ut ſpiritus ſalvus ſit in die Domini.* Item ſanctus Lucius Papa: *Re-* Epiſt. 1. Regino lib. 2. c. 284. Burchard. lib. 11. c. 19. *rum eccleſiaſticarum & facultatum raptores à liminibus ſanctæ Eccleſiæ anathematizatos apoſtolica auctoritate pellimus & damnamus, atque ſacrilegos eſſe judicamus. & non ſolùm eos, ſed & omnes conſentientes eis: quia non ſolùm qui faciunt rei judicantur, ſed etiam qui facientibus conſentiunt. Par enim pœna & agentes & conſentientes comprehendit.* Et ſanctus Auguſti- Tract. 50. nus in ſermone evangelij ſancti Iohannis ita dicit: *Fur ſacrilegus loculorum ſacrorum & dominicorum eſt Iudas; & qui aliquid de Eccleſia furatur & rapit, Iudæ perdito comparatur.* Item in ſacris canonibus ſancto Spiritu dictatis & Chriſti ſanguine confirmatis ſcriptum eſt: *Si quis* Concil. Gangr. c. 7. Regino lib. 2. c. 286. *oblationes Eccleſiæ extra Eccleſiam accipere vel dare voluerit præter conſcientiam Epiſcopi vel ejus cui hujuſmodi officia commiſſa ſunt, nec cum ejus voluerit agere conſilio, anathema ſit.*

Epiſcopus autem omnibus dicere debet quid ſit anathema; & ne deſperent, oſtendere debet quandiu duret anathema, id eſt, quandiu quiſque errorem non corrigit & digna ſatisfactione non emendat, ut reconciliationem & indulgentiam valeat promereri. Si quis verò ante ſatisfactionem & reconciliationis indulgentiam in peccatis ſuis perſeverans mortuus fuerit, jam anathema perpetuum illi erit, & peccatum ad mortem, pro quo non dicit Apoſtolus ut oretur. Sed & plura, ſi neceſſe fuerit, Epiſcopus quiſque colligere & dicere procurabit.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

SEQVVNTVR CAPITVLA DOMNI KAROLI & Domni Hludouvici Imperatorum.

II. 6. VOBIS verò Comitibus dicimus, vóſque commonemus, quia ad veſtrum miniſterium maximè pertinet, ut reverentiam & honorem ſanctæ Dei Eccleſiæ exhibeatis, & cum Epiſcopis veſtris concorditer vivatis, & eis adjutorium ad ſuum miniſterium peragendum præbeatis; ut & vos ipſi in miniſteriis veſtris pacem & juſtitiam faciatis, & quæ noſtra auctoritas publicè fieri decernit, ut in miniſteriis veſtris ſtudioſè perficiatur ſtudeatis. Proinde monemus veſtram fidelitatem ut memores ſitis fidei nobis promiſſæ, & in parte miniſterij noſtri vobis commiſſi, in pace ſcilicet & juſtitia facienda, voſmetipſos coram Deo & coram hominibus tales exhibeatis ut & noſtri veri adjutores & populi conſervatores juſtè dici & vocari poſſitis. Et nulla quælibet cauſa, aut munerum acceptio, aut amicitia cujuſlibet, vel odium, aut timor, aut gratia, ab ſtatu rectitudinis vos deviare compellat quin inter proximum & proximum ſemper juſtè judicetis; pupillorum verò & viduarum & ceterorum pauperum adjutores ac defenſores, & ſanctæ Eccleſiæ vel ſervorum illius honoratores juxta veſtram poſſibilitatem ſitis. Illos quoque qui temeritate & violentia in furta & latrocinia ſive rapinis communem pacem populi perturbare moliuntur, veſtro ſtudio & correctione, ſicut decet, compeſcite. Et ſi aliqua perſona in aliquo vobis impedimentum fuerit quin ea quæ dicimus facere non valeatis, nobis ad tempus illud notum faciatis, ut noſtra auctoritate adjuti miniſterium veſtrum dignè adimplere poſſitis.

Ibid. 7. Omnes verò laicos monemus ut honorem eccleſiaſticum conſervent & dignam venerationem Epiſcopis & Dei ſacerdotibus exhibeant, & ad eorum prædicationem cum ſuis devotè occurrant, & jejunia ab illis communiter indicta reverenter conſervent, & ſuos obſervare doceant & compellant. Vt etiam dies dominicus ſicut decet honoretur & colatur omnes ſtudeant. Et ut liberiùs fieri poſſint, mercata & placita à Comitibus, ſicut ſæpe admonitum fuit, illo die prohibeantur.

Ibid. 14. De pace verò in exercitali itinere ſervanda uſque ad marcham hoc omnibus notum fieri volumus, quòd quicunque auctorem damni ſibi præterito anno inlati nominatim cognoſcit, ut juſtitiam de illo quærat & accipiat.

Ibid. 15. Deinceps tamen omnibus denuntiare volumus ut unuſquiſque cognoſcat omnes qui in ſuo obſequio in tali itinere pergunt, ſive ſui ſint, ſive alieni; ut ille de eorum factis rationem ſe ſciat redditurum, ut quicquid in pace violanda deliquerint, ad ipſius debeat periculum pertinere. Ea ſcilicet conditione, ut pacis violator primùm juxta facinoris qualitatem ſive coram nobis ſive coram Miſſo noſtro dignas pœnas perſolvat, & ſenior qui ſecum talem duxerit quem aut conſtringere noluit aut non potuit ut noſtram juſſionem ſervaret, & inſuper in regno noſtro prædas facere non timuerit, pro illius neglegentia, ſi antè eum de his non admonuerit, & poſtquam neglegentia contemptoris ad ejus notitiam pervenerit, eum corrigere, ſicut decet, neglexerit, honore ſuo privetur, ut ſcilicet neuter illorum ſine juſta vindicta remaneat.

Comites verò miniſtris Eccleſiæ in eorum miniſteriis, ut hoc pleniùs & de noſtris & de ſe & de ſuis hominibus obtinere poſſint, adjutores in omnibus fiant. Et quicunque prima & ſecunda vice de his à Comite admonitus non ſe correxerit, volumus ut per eundem Comitem ejus neglegentia ad noſtram notitiam perferatur, ut noſtra auctoritate quod in noſtro Capitulari continetur ſubire cogatur. Ibid. 23.

De pace admonemus ut omnes qui per aliqua ſcelera rebelles ſunt conſtringantur. III. 1.

De pace & juſtitia infra patriam, ſicut ſæpe per alia capitula juſſimus, adimpletum fiat. Ibid. 61.

Si quis domum alienam cujuſlibet infregerit, quicquid exinde per vim abſtulerit aut rapuerit vel furaverit, ſecundùm legem eam illi cujus domus fuerit infracta & ſpoliata in triplum componat, & inſuper bannum dominicum ſolvat. Si ſervus hoc fecerit, ſententiam ſuperiorem accipiat, & inſuper ſecundùm ſuam legem compoſitionem faciat. Si quiſlibet homo aliquod tale dammum alicui fecerit pro quo plenam compoſitionem facere non valeat, ſemetipſum in vuadio pro ſervo dare ſtudeat uſque dum plenam compoſitionem adimpleat. Ibid. 65.

Si quis meſſes aut annonas in hoſte ſuper bannum dominicum rapuerit, vel paverit, aut furaverit, aut cum caballis vaſtaverit, æſtimato damno ſecundùm legem in triplum componat. Et ſi liber homo hoc fecerit, bannum dominicum pro hac re componere cogatur. Servus verò ſecundùm legem tripla compoſitione damnum in loco reſtituat, & pro damno diſciplinæ corporali ſubjaceat. Ibid. 66.

Si quis in exercitu infra regnum ſine juſſione dominica per vim hoſtilem aliquid prædare voluerit, aut fœnum tollere, aut granum, ſive pecora majora vel minora, domóſque infrangere vel incendere, hæc ne fiant, omnino prohibemus. Quòd ſi ab aliquo præſumptioſo factum fuerit, ſexaginta ſolidis, ſi liber eſt, ſit culpabilis, & omnia ſimilia reſtituat, aut cum duodecim teſtibus ſe purget. Si verò ſervus hoc fecerit, capitali crimini ſubjaceat, & dominus omnia ſimilia reſtituat, quia ſervum ſuum non correxit, nec cuſtodivit ut talia non perpetraret: quoniam ſi nos ipſos comedimus, citò deficiemus. Vnuſquiſque tamen cuſtodiat exercitum ſuum, ne aliqua deprædatio infra regnum fiat. V. 341.

Si quis infra regnum rapinam fecerit, aut cuiquam noſtro fideli ejúſque homini aliquid vi abſtulerit, in triplo cui aliquid abſtulit legibus componat, & inſuper bannum noſtrum, id eſt, ſexaginta ſolidos nobis perſolvat. Poſtmodum verò à Comite ante nos adducatur, ut in baſtonico retruſus uſque dum nobis placuerit, pœnas luat. Nam ſi publicè actum fuerit, publicam inde agat pœnitentiam juxta ſanctorum canonum ſanctionem. Si verò occultè, ſacerdotum conſilio ex VI. 97.

hoc agat pœnitentiam : quoniam raptores, ut ait Apoſtolus, niſi veram egerint pœnitentiam, regnum Dei non poſſidebunt. Qui verò de rebus Eccleſiarum aliquid abſtulerit, graviùs inde judicetur : quia ſacrarum rerum ablatio ſacrilegium eſt, & ſacrilegus vocatur qui ex eis aliquid abſtulerit aut rapuerit. Extorres namque à liminibus ſanctæ matris Eccleſiæ tales perſonæ uſque ad ſatisfactionem Eccleſiæ, quam læſerunt, ſunt habendæ atque firmiter denotandæ.

TITVLVS XXIV.

ITEM CAPITVLA DATA IN SYNODO APVD Cariſiacum anno DCCLVII. *menſe Februario.*

PRopter cognitas vobis neceſſitates & nimias perturbationes quæ in regno iſto evenerunt, ſicut ſcitis, ſenior noſter Karolus plurimos fideles regni ſui, tam Epiſcopos, quàm Abbates, & Comites, atque reliquos regni ſui fideles mediante Februario menſe apud Cariſiacum congregans, hæc capitula ab ipſis confirmata nobis tranſmiſit, ut ea vobis denuntiaremus, ut & vos cum omni timore Dei & legali imperio obſervare cum juſtitia ſtudeatis, omnéſque Chriſtiani qui in noſtro conſiſtunt miſſatico.

Cap. I.

PRimo capitulo continetur ut vos moneamus de honore ſanctæ Dei Eccleſiæ, qui per omnia ab omnibus fidelibus
* ejus Chriſtianis obſervandus eſt, ut * eorum immunitates in nullo infringantur, res ſacræ & fructus ejus à nullo rapiantur : quoniam qui aliena rapiunt, à regno Dei excluduntur,
1. Cor. 6. dicente Apoſtolo : *Rapaces regnum Dei non poſſidebunt.* Nonæ & decimæ fideliter perſolvantur. Sacerdotes Dei & miniſtri ejus non dehonorentur, non flagellentur, neque de Eccleſia ſine conſenſu Epiſcopi ſui eiciantur aut in ea recipiantur. Eccleſiæ deſtructæ reſtaurentur. Quòd ſi quis tranſgreſſus fuerit, anathematis vindicta feriatur, & Comitis diſtrictione conſtringatur, & banni regalis exactione damnetur.

II.

Sanctimoniales, viduæ, orphani, & pauperes nullo modo opprimantur ; & res illorum, tam in frugibus, quàm in pratis, necnon etiam in eorum focrio à nullo per rapinam deprædentur ; & ubicunque oppreſſi ſunt, ab Epiſcopis, Comitibus, & Miſſis regalibus ſubleventur ; & oppreſſores illorum, ſicut ſuprà ſcriptum eſt, in omnibus conſtringantur.

III.

De his verò qui intra patriam reſidentes rapinas exercent, domos infringunt, homines ſine cauſa occidunt, truſtes commovent, aut alios damnant & opprimunt, prata defenſoria depaſcunt, fruges aliorum devaſtant, ex his mandat ſenior noſter ut primùm epiſcopali auctoritate judicentur, & ſic poſtea à Comitibus legaliter conſtringantur, & inſuper bannum noſtrum, id eſt, ſexaginta ſolidos, componant. Et ſi eos conſtringere non potuerint, ad regalem præſentiam deducantur, ut dignam ſuſcipiant vindictam.

IV.

Mancipia aliena quæ intra inmunitates fugiunt aut intra fiſcum noſtrum aut aliorum poteſtatem, & à dominis ſuis inſequuntur, ſine ullo munere aut aliqua contradictione reddantur, aut foras eiciantur, niſi legibus ſua eſſe probaverint. Et ſi quis contenderit, & reddere noluerit, & poſtea fugerint, legaliter eas perſolvat.

V.

Vt nemo virgines aut viduas rapere præſumat, & ad eas nullo modo accedat, niſi legaliter eas nuptialiter deſponſatas conjunxerit. Nullus Deo ſacratam rapiat aut violet vel in conjugio ſibi ſociet. Si quis hoc tranſgreſſus fuerit, eccleſiaſtico anathemate feriatur, & publico judicio damnetur.

VI.

Vt regales juſtitiæ cum omni diligentia perficiantur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN